

KURSPLAN

Svenska IV - Fördjupat perspektiv på tidig läs- och skrivutveckling för grundlärare F-3, 7,5 högskolepoäng

Swedish IV - Deeper Perspectives on Early Reading and Writing Development for Teachers in Preschool Class and Primary School Years 1-3, 7,5 credits

Kurskod:	L4SR22	Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Fastställt:	2025-09-08	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och Undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	2025-09-01	Ämnesgrupp:	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
		Fördjupning:	A1N Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för didaktisk forskning om svenskämnet i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 (1)
- redogöra för samband mellan språkande och sociala faktorer som klass, kön, etnicitet och ålder (2)
- visa kännedom om barnlitteratur och kunskap om dess roll i undervisningen utifrån historiska och samtida perspektiv (3)

Färdighet och förmåga

- på ett fördjupat sätt urskilja elevers olika förutsättningar och behov samt identifiera och i samverkan med andra möta specialpedagogiska behov (4)
- bedöma elevers lärande i svenska utifrån gällande styrdokument (5)
- bedöma nationella prov utifrån gällande styrdokument (6)
- visa grundläggande beredskap inför att självständigt genomföra en empirisk undersökning (7)
- med säkerhet använda det svenska språket i tal och skrift för professionella och akademiska syften utifrån normer för struktur och språkbehandling (8)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- inta ett didaktiskt förhållningssätt vid undervisningsplanering med stöd i vetenskaplig forskning och aktuella styrdokument (9)
- ha förmåga att kritiskt reflektera över vetenskapligt arbete och skrivande (10)
- tillämpa och kritiskt reflektera över didaktiska val av skriftligt, muntligt och multimodalt innehåll samt digital teknologi (11)

Innehåll

• Ämnesdidaktiska och ämnesteoretiska perspektiv på elevers läs- och skrivutveckling • Multimodal kommunikation och digital teknologi samt media/critical literacy • Undervisningsplanering • Bedömning av lärande i svenska • Nationella prov • Sociala påverkansfaktorer på elevers språkande ur ett mångfaldsperspektiv • Etik • Intervju och observation som vetenskaplig metod

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska.

Behörighetskrav

Godkänt resultat om minst 108 hp inom grundlärarprogrammet F-3 varav 25,5 hp i utbildningsvetenskaplig kärna och 75 hp i ämnes- och ämnesdidaktiska studier (engelska, matematik, naturorienterande ämnen och teknik, samhällsorienterande ämnen, svenska) varav minst 15 hp svenska ska ingå. Därutöver godkänt resultat i Verksamhetsförlagd utbildning III för grundlärare F-3, 7,5 hp (VFU i svenska) eller motsvarande.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

Kursen examineras genom en individuell skriftlig tentamen, en skriftlig individuell uppgift samt seminarier och en gruppredovisning. Vid omexamination kan gruppredovisning övergå till enskild muntlig redovisning.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl godkänd på individuell skriftlig tentamen och individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Individuell skriftlig tentamen	2 hp	VG/G/U
Individuell skriftlig inlämningsuppgift	2,5 hp	VG/G/U
Seminarier	1,5 hp	G/U
Gruppredovisning	1,5 hp	G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Övrigt

En student garanteras minst tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examinator till därpå följande examination. Beslut om byte av examinator fattas av

utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Examinator har rätt att ge en anpassad examination eller låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt givet att lärandemålen kan säkras och att det finns synnerliga skäl härför, inbegripet studentens rätt till riktat pedagogiskt stöd.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Alatalo, Tarja (2023). Läsflyt- en kritisk komponent för läsförståelseförmågan. I Alatalo, Tarja (Red.) *Läsundervisningens grunder*. (79-92). Gleerups. 14 s.

Axelsson, Monica & Bergh Nestlog, Eva (2018). Språk-, läs- och skrivutveckling – grundskola åk. 4-6. Modul: Skriva i alla ämnen. *Del 2. Undersöka och dela tankar*. Skolverket, Lärportalen. Hämtad 20 februari, 2024, www.larportalen.skolverket.se/moduler/M010/2 10 s.

Borglind, Ann & Nordenstam, Anna (2015). *Från fabler till manga 1*. Gleerups. 15 s.

Börtzell-Szuch, Diana von & Vuorenpää, Sari (red.) (2025). *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov*, Andra upplagan, Gleerups. 200 s.

Chanfreau, Sofia & Chanfreau, Amanda (2022). *Giraffens hjärta är ovanligt stort*. Schildts & Söderströms. 206 s.

Duek, Susanne (2017). *Med andra ord. Samspel och villkor för litteracitet bland nyanlända barn* [doktorsavhandling] . Karlstad University Studies 2017:4. 100 s.

Eklöf, Erika & Johanna, Kristensson (2021). *Assisterande teknik och lärverktyg: digitalt stöd för elevens språk-, läs- och skrivutveckling*. Natur & Kultur. 5 s.

Elwèr, Åsa (2020). Språk-, läs- och skrivutveckling – grundskola åk. 1-3. Modul: Tidig läsundervisning. *Del 5. Läsförståelse genom högläsning*. Skolverket, Lärportalen. Hämtad 31 augusti, 2021, från www.larportalen.skolverket.se/#/modul/011-Laslyftet-F-3/Grundskola/030a_tidig-lasundervisning/del_05 x 13 s.

Eng, Lennart (2022). *Kaskeloten: världens största rovdjur*. Opal. 42 s.

Eriksson, Ann-Louise, Fagerberg, Evelinn, Norell Helmsjö, Kerstin & Näsholm, Ulrika (2020). *Studiepaket läs- och skrivsvårigheter F-3 moment 3. Att kartlägga läs- och skrivutveckling*. Specialpedagogiska skolmyndigheten. www.spsm.se/studiepaket-las-och-skrivsvarigheter-f-3/moment-3/ 20 s.

Erlandsson, Karin (2020). *Pärlfiskaren*. Bonnier Carlsen.

Gambrell, Linda B (2011). SEVEN RULES OF ENGAGEMENT. What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher Vol. 65* (Issue 3), 7 s.

Hjertzell, Maja & Hellgren, Joanna (2024). *Brorsans kompis Robban*. Lilla Piratförlaget. 68 s.

Ingemansson, Mary (2020). *Lärande genom skönlitteratur: djupläsning, förståelse, kunskap*. (Andra upplagan). Studentlitteratur. 215 s.

Johansson, Elin & Svedjeland, Ellen (2023). *En vän till tant Irene*. Rabén & Sjögren. 136 s.

Kroon, Oskar & Klinthage, Hanna (2023). *Vitsippor och pissrättor*. Rabén & Sjögren. 165 s.

Kroon, Oskar & Sundqvist, Josefin (2018). *Mitt fönster mot rymden*. Brombergs. 135 s.

Lindgren, Astrid (1973, 2003, 2004, 2013, 2015, 2018). *Bröderna Lejonhjärta*. Rabén & Sjögren.

Liberg, Caroline (2023). Skrivundervisning i utveckling. I Eva Hultin & Karin Jönsson (Red) *Skrivundervisningens praktiker* (s. 22-33). Gleerups. 11 s.

Lundmark, Lisa & Ramel, Charlotte (2017). *Haj-Jenny*. Natur & Kultur. 118 s.

Nilsson, Frida (2023). *Hundägarna*. Natur & Kultur. 200 s.

Olin-Scheller, Christina (2019). Svenskämnet och uppkopplade klassrum. I Caroline Liberg och Jons Smidt (red). *Att bli lärare i svenska*, 133-141. 9 s.

Persson, Ulla-Britt (2025). Läsförståelse. I Eriksson, Jessica, Engborg, Annsofie & Norén, Sofia (Red.), *Lära barn att läsa: vägen från fonologisk medvetenhet till god läsförståelse*. (s. 147-177). 30 s.

Sandberg, Gunilla, Kallberg, Pernilla & Hellblom-Thibblin (2022). The use of digital technology for differentiation of teaching in early school years. *Nordic Journal of Literacy Research*, vol 8 (No 1), s. 172-188. 17 s.

Schmidt, Catarina (2013). *Att bli en sån' som läser. Barns menings- och identitetsskapande genom texter* [doktorsavhandling]. Örebro Studies in Education 44. 40 s.

Schmidt, Catarina (2023). *Kommunikativa klassrumspraktiker: Tidig läs- och skrivundervisning*. Studentlitteratur. 140 s.

Sheppard, Sarah (2013, 2023). *Viktiga kartor: För äventyrare och dagdrömmare*. Bonnier Carlsen. 48 s.

Skolforskningsinstitutet (2019). *Läsförståelse och undervisning om lässtrategier*. Systematisk översikt 2019:02. Skolforskningsinstitutet. 60 s.

Skolforskningsinstitutet (2024). *Främja skrivkunskaper i de allra tidigaste skolåren*. Systematisk översikt 2024:02. Skolforskningsinstitutet. 40 s.

Skolforskningsinstitutet (2025). *Självständig tyst läsning med tillägg – effekter på elevers läsförmåga, motivation och läsvanor*. Skolforskningsinstitutet sammanfattar och kommenterar 2025:01. Skolforskningsinstitutet. 22 s.

Skolverket (2023). *Nya språket lyfter! Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. Skolverket.

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska – grundskolan*. Skolverket.

Skolverket (2024). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. (2. rev. uppl.). Skolverket.

Sofkova Hashemi, Sylvana & Skantz, Ewa (2025). Lärares professionella digitala kompetens. I Godhe, Anna-Lena & Sofkova Hashemi, Sylvana (red.) *Digital kompetens för lärare*. Gleerups.

Statens medieråd (2023). *Ungar & medier 2023 - En statistisk undersökning av ungas medievanor och attityder till medieanvändning*.

Vasquez, V., Janks, H., & Comber, B. (2019). *Critical literacy as a way of being and doing*. Language Arts, 96(5), 300-311. <https://doi.org/10.58680/la201930093>

Wegelius, Jacob (2008). *Legenden om Sally Jones*. Bonnier Carlsen. 107 s.

Artiklar kan tillkomma om ca 50 sidor som meddelas senare.

Litteraturreferenser – så skriver du

<https://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/referenshantering.html>

Källkoll: Studentens guide till att undvika plagiering

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns på lärplattformen